

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ
4. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูสายปฏิบัติการสอนและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7,518 คน ประกอบด้วยข้าราชการครูสายผู้สอน จำนวน 4,162 คน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3,356 คน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ในปีการศึกษา 2547

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 499 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการครูได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 44) โดยกำหนด

เขตพื้นที่การศึกษาเป็นพื้นที่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ได้จำนวน 4 อำเภอ จำนวน 170 โรงเรียน ในจำนวน 4 อำเภอ แยกเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ 8 โรงเรียน จำนวนครูผู้สอน 745 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 16 โรงเรียน จำนวนครูผู้สอน 516 คน โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 146 โรงเรียน จำนวนครูผู้สอน 1,192 คน รวมจำนวน โรงเรียน 170 โรงเรียน ครูผู้สอนจำนวน 2,453 คน สุ่มจำนวนครูผู้สอนในโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด มากำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 40) ได้กลุ่มตัวอย่างจากจำนวนครูที่เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 100 คน ขนาดกลาง จำนวน 70 คน ขนาดเล็ก จำนวน 162 คน รวมจำนวนครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 332 คน เป็นการสุ่มอย่างง่าย ส่วนกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ เกณฑ์ หลักพัน ที่ใช้กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 10 (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 38) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 167 คน จากจำนวนประชากร 1,674 คน ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน

สถานภาพ	ขนาดโรงเรียน							
	ขนาดใหญ่ 8 ร.ร.		ขนาดกลาง 16 ร.ร.		ขนาดเล็ก 146 ร.ร.		รวม 170 ร.ร.	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ครูผู้สอน	745	100	516	70	1,192	162	2,453	332
กรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน	120	12	240	24	1,314	131	1,674	167
รวม	865	112	756	94	2,506	293	4,127	499

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 เกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารด้านคุณธรรมจริยธรรม

ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น มีลักษณะเป็นแบบสอบถามรายการ (Checklist) และเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยใช้น้ำหนักของพฤติกรรมที่แสดงออก 5 ระดับ มี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบรายการสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพ และขนาดของโรงเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า สอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารด้านคุณธรรมจริยธรรม ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำนวน 70 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารด้านคุณธรรมจริยธรรม ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำนวน 3 ข้อ

3. วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการศึกษาค้นคว้าตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการบริหารด้านคุณธรรมจริยธรรม ของผู้บริหารสถานศึกษา
2. ศึกษาบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร ตามหลักคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยศึกษาข้อธรรมหมวดธรรมต่าง ๆ ของพระพุทธศาสนาที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดคุณธรรมจริยธรรมในการบริหารสถานศึกษา จำนวน 3 ด้าน
3. สร้างแบบสอบถามโดยอาศัยข้อมูลจากข้อ 1, 2 ให้ครอบคลุมขอบข่ายของพฤติกรรมกรรมการบริหารด้านคุณธรรมจริยธรรม ตามกรอบแนวคิด 3 ด้าน จำนวน 70 ข้อ
4. นำแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาได้สร้างประยุกต์จากผู้วิจัยที่เกี่ยวข้องของ เดวียน พันธุ์ (2542 : 101) มาดัดแปลงให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะ

5. ปรับปรุงแบบสอบถามตามที่อาจารย์เสนอแนะ แล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

5.1 นายสมชัย จันทริมา วุฒิ กศ.ม. (การวัดผลทางการศึกษา) ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1

5.2 นายทวี ไชยรัตน์ วุฒิ กศ.บ. (ชีววิทยา) ป.บัณฑิต (การบริหารการศึกษา) ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลกันทรวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1

5.3 นางผิวผ่อง กันทรพิทักษ์ วุฒิ ศศ.ม. ไทยคดีศึกษา (เน้นสังคมศาสตร์) อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนบ้านนาดีศรีสุข สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1

6. ปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา อีกครั้งหนึ่ง จากนั้นนำไปทดลองใช้กับครูผู้สอนและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ไม่ใช่ กลุ่มตัวอย่าง รวมจำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์คุณภาพ ดังนี้

หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้ สัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 96) ได้ค่าความเชื่อมั่นของ แบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.96

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการคัดเลือกแล้ว จำนวน 70 ข้อ ไปจัดพิมพ์เป็น แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอและนำหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้ออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยัง ครูผู้สอนและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 170 โรงเรียน

2. มอบแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต 1 ให้กับครูผู้สอนและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ปฏิบัติหน้าที่

ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ทุกโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 170 โรงเรียน

3. ผู้วิจัยได้ตามเก็บแบบสอบถามตามโรงเรียนต่าง ๆ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

5. การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และคัดเอาเฉพาะฉบับที่มีความสมบูรณ์ไว้ จำนวน 499 ฉบับ

5.2 นำแบบสอบถามตามข้อ 1 มาตรวจและให้คะแนนแบบสอบถามเป็นรายข้อ ตามเกณฑ์ของแต่ละช่องตามพฤติกรรมกรรมการบริหาร ได้กำหนดเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 100)

พฤติกรรมกรรมการบริหาร	ให้น้ำหนักคะแนน
พฤติกรรมกรรมการบริหารด้านคุณธรรมจริยธรรมที่ปฏิบัติมากที่สุด	5
พฤติกรรมกรรมการบริหารด้านคุณธรรมจริยธรรมที่ปฏิบัติมาก	4
พฤติกรรมกรรมการบริหารด้านคุณธรรมจริยธรรมที่ปฏิบัติปานกลาง	3
พฤติกรรมกรรมการบริหารด้านคุณธรรมจริยธรรมที่ปฏิบัติน้อย	2
พฤติกรรมกรรมการบริหารด้านคุณธรรมจริยธรรมที่ปฏิบัติน้อยที่สุด	1

5.3 นำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยนำข้อมูลไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป Statistical package for the Social Sciences for Windows (SPSS for Windows) โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมกรรมการบริหารด้านคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียนและประสบการณ์โดยรวมและรายด้าน ที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 100)

ค่าเฉลี่ย	ระดับพฤติกรรมกรรมการบริหาร
4.51-5.00	พฤติกรรมกรรมการบริหารด้านคุณธรรมจริยธรรมที่ปฏิบัติมากที่สุด
3.51-4.50	พฤติกรรมกรรมการบริหารด้านคุณธรรมจริยธรรมที่ปฏิบัติมาก
2.51-3.50	พฤติกรรมกรรมการบริหารด้านคุณธรรมจริยธรรมที่ปฏิบัติปานกลาง

- 1.51-2.50 พฤติกรรมการบริหารด้านคุณธรรมจริยธรรมที่ปฏิบัติน้อย
 1.00-1.50 พฤติกรรมการบริหารด้านคุณธรรมจริยธรรมที่ปฏิบัติน้อยที่สุด

5.4 วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับพฤติกรรมการบริหารด้านคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ที่มีขนาดโรงเรียนและประสบการณ์ต่างกัน โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two way Anova) (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 116) และหากพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีของ เชฟเฟ้ (Scheffe)

5.5 นำข้อคิดเห็นของครูผู้สอน ในแบบสอบถามตอนที่ 3 มาหาความถี่ของข้อความคิดเห็น แล้วบันทึกผลด้านต่าง ๆ ตามข้อคิดเห็นที่ได้รับ

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติพื้นฐาน

6.1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean) คำนวณจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 102)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 n แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

6.1.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation) คำนวณได้จากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 103)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (x_i - \bar{x})^2}{n-1}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X_i	แทน คะแนนแต่ละตัว
	\bar{X}	แทน ค่าเฉลี่ย
	n	แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม
	Σ	แทน ผลรวม

6.1.3 ร้อยละ (Percentage) หาได้จากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 101)

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน ร้อยละ
	f	แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
	n	แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

6.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของแบบสอบถาม

6.2.1 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) หาได้จากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 96)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\Sigma S_i^2}{S_t^2} \right)$$

เมื่อ	α	แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	k	แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	ΣS_i^2	แทน ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
	S_t^2	แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

6.2.2 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (ประยูร อาษานาม. 2542 : 122)

$$F_A = \frac{MS_A}{MS_W}$$

$$F_B = \frac{MS_B}{MS_W}$$

$$F_{AB} = \frac{MS_{AB}}{MS_W}$$

เมื่อ MS_A แทน ค่าเฉลี่ยกำลังสององค์ประกอบด้านสถานภาพ
 MS_B แทน ค่าเฉลี่ยกำลังสององค์ประกอบด้านขนาดและประสบการณ์
 MS_W แทน ค่าเฉลี่ยกำลังสองระหว่างกลุ่ม
 MS_{AB} แทน ค่าเฉลี่ยกำลังสองปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม

6.2.3 สถิติเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม ตามวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe)
 (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2540 : 321-322)

$$S = \sqrt{(K-1)F_\alpha(df_1, df_2)} \sqrt{MS_E \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}$$

เมื่อ S เป็นค่าวิกฤตของ เชฟเฟ
 K เป็นจำนวนกลุ่ม
 α เป็นระดับนัยสำคัญที่กำหนดตอนทดสอบความแปรปรวน
 df_1, df_2 เป็นค่าระหว่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
 n_1, n_2 เป็นขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และ 2